

ምእራፍ ስድስት

የተውኔት አጻጻፍ

6.1. ለተውኔት ድርሰት ሃሳብ ማፈላለግ

የተውኔት ሃሳብ ህሊናዊ በሆነ መንገድ በጸሀፊ ተውኔቱ ልቦና የሚጸነሰው በልዩ ልዩ ድባቦች፣ ሀቅ፣ አውድ፣ ታሪክና ገጸባህሪያት የተነሳ ሊሆን ይችላል።

1. **ድባብ፡-** በጸሀፊ ተውኔቱ ውስጥ የተውኔት ሃሳብ ሲያስነሱ ከሚችሉ ጉዳዮች አንዱ አሳዛኝም ሆነ አስደሳች ድባብ ነው። ለምሳሌ ጸሀፊው በማእበል ከሚናጥ ሀይቅ ዳርቻ ቁጭ ብሎ ሞገዱን ሲያስተውል፣ ወይም ባረጀና በፈራረሰ ቤት ውስጥ ቁጭ ብሎ ሲያስብ፣በጠራ ጨረቃ በአትክልት ስፍራ በመቀመጥ የሰማዩን ፍጥረታት አንጋጥጦ ሲመለከት፣... የተለየ የደስታ ወይም የሀዘን ስሜት ይፈጥሩበታል። ይህ አይነቱ ስሜት ደግሞ ለመጻፊያ የሚሆን ሃሳብን ያጭርበታል።

2. **ሀቅ (እውነታ)፡-** የጸሀፊ ተውኔቱን ስሜት ሊነኩ የሚችሉ በርካታ ሀቆች ወይም እውነታዎች ይኖራሉ። ስለዚህ ጸሀፊ ተውኔቱ ለተደራሲው የማሳየው ወይም የማረጋገጠው ሀቅ አለኝ ብሎ ሊነሳ ይችላል። ለአብነት ያህል፣ ህጻናት ከአዋቂዎች የተሻሉ አስተዋዮች ናቸው፣ ወይም ወሬኞች በምሳሳቸው የተነሳ ለውድቀት ይዳረጋሉ፣ ... የሚሉ እውነታዎች አሉኝ ብሎ ካሰበ ይህን ሀቅ

ይዞ ሊነሳ ይችላል። አለኝ በሚለው እውነታም የልቦለድ አለም (ምናባዊ) ሰዎችን በመቅረጽ እውነታውን ለማሳየት ይታትራል።

3. አውድ፡- ጸሀፌ ተውኔቱ የገሀዱ አለም ሰው በመሆኑ የተነሳ ራሱን በተለያዩና በብዙ ማህበራዊና ግላዊ ክንውኖች ውስጥ ሊያስገባ ይችላል። እነዚህ ክንዋኔዎች ደግሞ አሳዛኝ ወይም አስደሳች ጎን ይኖራቸዋል። በእነዚህ ማህበራዊም ሆነ ግላዊ ጉዳዮች የሚታዩ ድክመቶች ለጸሀፌ ተውኔቱ የተውኔት ድርሰቱን ለመጻፍ መነሻ ሊሆነው ይችላል። በመሆኑም በማህበራዊ ጉዳዮቹ ላይ የሚታዩ ህጻጾች መታረም እንዳለባቸው በተውኔቱ ይጠቁማል።

ለምሳሌ አንዲት ልጃገረድ በሰርን ቀን ተሞሽራ የሙሽራውን መምጣት ስትጣበበቅ መቅረቱ ቢነገራት፤ ወይም ሙሽራው ሙሽሪትን ለመውሰድ ሲመጣ ተጠልፋ ቢያገኝ የሚፈጠረውን ጭቅጭቅ (አስደንጋጭ ሁኔታ) በልቦናው የሚፈጠርበት ነገር ሊኖር ይችላል። እንዲህ አይነቱ ህጻጽ አንዲታረምም ሊያስብና ይህም የጸሁፍ መነሻ ሊያጭርበት ይችላል።

4. ታሪክ፡- ጸሀፌ ተውኔቱ አንድ የተሟላ ታሪክ ቢሰማ ያን የሰማውን ታሪክ ወደ ተውኔት ሊለውጠው ይችላል። ይህም ሲሆን ታሪኩን ሙሉ በሙሉ እንዳለ የሚጠቀም ሳይሆን ለተውኔት ድርሰቱ መነሻ ሃሳብን ሲያገኝበት ነው።

5. ገጽ-ባህሪ፡- ጸሀፊ ተኔቱ የትኛውንም ገጽባህሪ በገሀዱ አለም ካለ ሰዎች ስብዕና ሊያገኝ ይችላል። ስለማንነቱም የበለጠ እየተረዳ ይመጣል። ከዚህም የተውኔት ድርሰቱን ሃሳብ ሊያመነጭ ይችላል።

ለ. ነባራዊ በሆነ መንገድ የሚገኙ የተውኔት ድርሰት ሃሳቦች
ለተውኔት ድርሰት መነሻ የሚሆኑ ነባራዊ እውነታዎች በርካታ ናቸው። ከነዚህም መካከል ከገጠመኝና ከንባብ ለተውኔት ድርሰት መነሻ የሚሆኑ ሃሳቦችን ልናገኝ እንችላለን።

1. ገጠመኝ፡- ከገጠመኝ የተውኔት ድርሰት መነሻ ሃሳብ ይገኛል ስንል ጸሀፊ ተውኔቱ በራሱ ላይ ከደረሰ የግል ገጠመኝ ወይም በሌሎች ላይ ሲደርስ ካየው ወይም ደረሰ ሲባል ከሰማው ገጠመኝ የተውኔት ድርሰቱን ሊጸንስ ይችላል።

ጸሀፊ ተውኔቱ በህይወት ዘመኑ ልዩ ልዩ ገጠመኞች ይገጥሙታል። ለምሳሌ ያህል፣ ከቤተሰብ፣ ከጎረቤት፣... ገብቶባቸው የነበሩ ግጭቶች፣ በትምህርት ቤት ከተማሪዎችና ከመምህራን ጋር የነበሩት መስተጋብሮች፣ የፍቅር ህይወቱና የመሳሰሉት ለአንድ ጸሀፊ ተውኔት መልካም የተውኔት ሃሳብ መነሻ ሊሆኑት ይችላሉ። ያንን ሃሳብ የተሟላ ታሪክ ለማድረግ ግጭት፣ ገጽባህሪና መቼት በመቅረጽ ያሳድገዋል።

በሌላ በኩል ጸሀፌ ተውኔቱ ሌሎች ሰዎች ማለትም ጓደኞቹ፣ የስራ ባልደረቦቹ፣ ጎረቤቶቹና የመሳሰሉት በመስሪያቤታቸው፣ በቤታቸው፣... የሚያጋጥሟቸውን ገጠመኞች አድርሰቱ መነሻ ሊያደርገው ይችላል። ነገር ግን እንዲህ አይነቱን ገጠመኝ ለጽሁፍ መነሻ አድርጎ ለመውሰድ ጥንቃቄን ይሻል። ምክንያቱም ገጠመኝ ተብሎ የሚቀርበው ነገር እውነተኛ ገጠመኝ ታሪክ መሆኑን ማረጋገጥ ያስፈልጋል። ከዚህም ሌላ ገጠመኙ ሙሉ ታሪኩን የሚነግር መሆን የለበትም።

2. ንባባት፡- ጸሀፌ ተውኔቱ ጋዜጦችንና ልዩ ልዩ መጽሀፍትን በሚያነብበት ጊዜ ለተውኔት ድርሰት የሚሆን ሃሳብ ብልጭ ሊልበት ይችላል። በጋዜጦችም ሆነ በመጽሔቶች ልዩ ልዩ አምዶች፣ ለምሳሌ የጦርነት ታሪኮችን፣ ወንጀል ነክ ታሪኮችን፣ የጠለፋና የምርኮ ታሪኮችን፣ የሀይማኖት ግጭቶችን፣... የያዙ ጽሁፎችን ጸሀፌ ተውኔቱ ሲያነብ አንዳች የተውኔት ሃሳብ ሊጫርበት ይችላል። ከዚያም በመነሳት የተውኔት ድርሰቱን ሊጽፍ ይችላል።

በሌላ በኩል ጸሀፌ ተውኔቱ የቅርብ ጊዜም ሆነ ቀደምት መፃህፍትን ሲያነብ ለተውኔቱ የመነሻ ሃሳብ ሊያገኝ ይችላል። ልብወለድም ሆኑ ኢ-ልቦለድ መፃህፍትን ሲያነብ ከታሪኮቻቸው ውስጥ አንዳች ሃሳብን በመውሰድ የራሱን መቼት፣ ገጸባህሪ፣ ግጭት፣ ቋንቋ፣ የአጻጻፍ ስልት፣.. ተጠቅሞ ተውኔቱን ሊጽፍ ይችላል።

6.2. ተውኔትን መጻፍና መከለስ

ሀ. አህጽሮተ ተውኔት መጻፍ

ለተውኔት መጻፊያነት የሚያገለግል መነሻ ሃሳብ ከተገኘ በኋላ ቀጣዩ ተግባር ሙሉ ታሪኩን አሳድጎ አህጽሮተ ተውኔት (የተውኔት እቅድ) መጻፍ ነው። አህጽሮተ ተውኔት መጻፍ የራሱ ፋይዳዎች አሉት። እነዚህም፡-

- አህጽሮተ ተውኔት ማዘጋጀት ድርሰቱን በፍጥነት ለማጠናቀቅ ይረዳል።
- ጥልቀት ያለው እቅድ ማዘጋጀት የተውኔቱን ጥንካሬና ድክመት ለመመርመር ያግዛል።
- አንዱ ትዕይንት ከሌላው ትዕይንት፣ አንዱ ገቢር ከሌላው ገቢር ያለውን ቁርኝት ለመለየትና በአንባቢ ዘንድ ምን ያህል አንጊ ስሜት እንደሚፈጥር ቅድመ ምዘና ለማድረግ ያግዛል።

አህጽሮተ ተውኔት ዘላቂ ወይም ጊዜያዊ ርዕስ መፈለግን፣ የተውኔት ዘውግንና ቅርጽን መወሰንን፣ ገጸባህሪያትንና መቼትን መግለጽን፣ በመጨረሻም የተውኔቱ ሴራ ልዩ ልዩ የአተራረክ

ስልቶች ተጨምረውበት በገቢርና በትዕይንት ተከፋፍሎ የሚቀርብበት ነው።

1. ጊዜያዊ ወይም ዘላቂ ርዕስ መፈለግ፡-

እንደማንኛውም ጽሁፍ ሁሉ ተውኔትም የራሱ የሆነ ርዕስ ሊኖረው ይገባል። ይህ ርዕስ ደግሞ ሳቢነት፣ ተገቢነትና ግልጽነት ያለው ሊሆን ይገባል።

ጸሀፊ ተውኔቶች ለተውኔታቸው ርዕስ ሲፈልጉ ከሁለት አቅጣጫ ሲያተኩሩ ይታያሉ። አንድም በሚሰሏቸው ገጸባህሪያት፣ ካለበለዚያም ሊያስተላልፉት ለፈለጉት ጭብጥ የበለጠ አጽንኦት ይሰጣሉ።

በገጸባህሪያት ስም ድርሰቶቻቸውን የሚሰይሙ ጸሀፊ ተውኔቶች ሙሉ በሙሉ ትኩረታቸው በተውኔቱ አቀንቃኝ ገጸባህሪ ማንነትና ድርጊት ላይ ይመሰረታል። ለአብነት ቴዎድሮስ፣ ባልቻ አባ ነፍሶ፣ ኤዲፕስ ንጉስ፣ ኦቴሎ፣ ዳንዴው ጨቡዴና የመሳሰሉት የሀገራችን ተውኔቶች በዚህ መልክ ስም የተሰጣቸው ናቸው።

በሌላ በኩል የተውኔቱን ጭብጥና ድርጊት የሚያንጸባርቁ የተውኔት ስያሜዎችም አሉ። እንደነዚህ አይነት ርዕሶች መነሻቸው የተውኔቱ አንድ አይነት ማዕከላዊ ጭብጥ (ምስል) ሆኖ

እናገኘዋለን። እንደ ያላቻ ጋብቻ፣ አንድ ጡት፣ የከርሞ ሰው፣ ገመና፣ ሰው ለሰው፣ ... ያሉት የዚህ አይነት አሰያየም ያላቸው የሀገራችን ተውኔቶች ናቸው።

በአጠቃላይ ጸሀፌ ተውኔቱ ርእስ ለመስጠት በርካታ አማራጮችን ሊጠቀም ይችላል። ከነዚህም መካከል ዋና ዋናዎቹ፡-

- በአቀንቃኝ ገጸባህሪያት ስመ መጥራት....ለምሳሌ አበባ፣ ጦቢያ**
- ከተውኔቱ አጠቃላይ ድባብ በመነሳት መሰየም....ለምሳሌ ውሽንፍር**
- ምስያንና ተምሳሌትን በመጠቀም መሰየም...ምሳሌ ጉዞ ወደጨለማው አገር**
- በአቀንቃኝ ገጸባህሪያት መለያ ባህሪ መጥራት...ምሳሌ ቀልደኛው ተምትሜ**
- ከድርሰቱ መልእክት ጋር የሚዛመድ ምሳሌያው ንግግር፣ ፈሊጥ መጠቀም...ምሳሌ ከአንድ ብርቱ ሁለት መድሀኒቱ**
- በተውኔታዊ ድርጊቱ መጥራት...ምሳሌ ግድያ በቤተ መንግስት**
- ከድርሰቱ መልእክት ጋር ግንኙነት ያለውን የቦታ ወይም የጊዜ ስም መስጠት...ምሳሌ ስጋ ሜዳ**
- በአቀንቃኙ ገጸባህሪ የአካላዊ አቋምና የማህበራዊ ኑሮ ገለጻ በመነሳት መሰየም...ምሳሌ ዳንዴው ጨቡዴ**

- ከተውኔቱ ታሪክ ጋር ወሳኝ ግንኙነት ያለውን ቁስ ተጠቅሞ መሰይም...ምሳሌ ወንበር፣ግቢው፤..
- የተውኔቱን ትርጉም የሚገልጽ ስም መስጠት...ምሳሌ ተገቢ ግድያዎች
- ቀልድን ወይም ምጽትን ያዘለ ስም መስጠት...ምሳሌ ፈዛዛው ደላላ

2. ዘውግንና ቅርጽን መወሰን

ጸሀፊ ተውኔቱ የድርሰቱን ታሪክ በፈለገው ቀርቶ ባልፈለገው አቅጣጫ የሚጓዝ የምናብ ፈረሱን ለመግታት የተውኔቱን ዘውግና ቅርጽ መወሰን አለበት። ጸሀፊው የቧልታይ ተውኔትን ለመጻፍ የሚነሳ ከሆነ ከትራጂዲ፣ ከኮሜዲ ወይም ከድንቃይ በምን እንደሚለይ ጠንቅቆ ማወቅ አለበት። ሲጽፍም ያን ግምት ውስጥ በማስገባት ሊሆን ይገባል።

በሌላም በኩል ጸሀፊ ተውኔቱ ጽሁፉን ከመጻፉ በፊት የጽሁፉን ቅርጽ ሊወስን ይገባል። ይኸውም ተውኔቱ ባለስንት ገቢር እንደሚሆንና በእያንዳንዱ ገቢር ውስጥ ስንት ስንት ትእይንቶች ሊኖሩ እንደሚገባ አስቀድሞ ማቀድ አለበት። ይህ የሚሆነው ይዞት ከተነሳው ርእሰ ጉዳይ ስፋትና ጥልቀት አኳያ መሆን አለበት።

ከዚህም ሌላ በመድረክ ሲተረጎም ምን ያህል ጊዜ ሊወሰድ እንደሚችልም መገመት ይገባል።

አንድ የተውኔት ድርሰት በመድረክ ሲተረጎም የሚወስደውን ጊዜ ለመገመት የምንጸፈው ተውኔት የገጽ ብዛት ይሆናል። ለምሳሌ ባለአንድ ገቢርና ባለሶስት ትእይንት የተውኔት ድርሰት በመድረክ ሲተረጎም የሚፈጀው ጊዜ ቢበዛ አንድ ሰአት ከሰላሳ ደቂቃ ሊሆን ይችላል። ከዚህ በመነሳት የሚፈጀውን ጊዜ መገመት ይቻላል። ይህ ጉዳይ ግን አንደኛ ሁኔታው የሚለያይ እንጅ ህግ ነው ለማለት አያስችልም።

3. ገጸባህሪያትን መግለጽ

ተውኔት መጻፍ የሚጀመረው የአቢይና ንኡሳን ገጸባህሪያት ምንነትና የእርስ በእርስ ግንኙነት ወይም ዝምድና በአግባቡ ከታወቀ በኋላ ነው። ለምሳሌ "ዓይነ-ሞራ" የተሰኘውን የሙሉ ጊዜ ተውኔት የገጸባህሪያት ገለጻ ማየት ይቻላል።

አቲና - የባሏን የህይወት ዋስትና ለማግኘት ያመለከተች ወይዘሮ

ሲሳይ - የአቲና ባል የመስሪያ ቤት ባልደረባና የቅርብ ጓደኛ

በላይ - የአቲና ባለቤት

የአስር አለቃ - የአቲና ግቢ ጠባቂ ተቀጣሪ

አንተነህ - የአቲና ነገረ-ፈጅ

አጎናፍር የመስሪያቤት ሾፌር

ሁለት ዳኞች - የመሃል ዳኛና አቃቤ ህግ

ተማም - የሆቴል ዘበኛ

ዘርዬ - የአቲና የቤት ሰራተኛ

የኔታ ኪዳኔ - የአቲና ቤተሰብ የንስህ አባት

ከላይ ያየናቸው ገጸባህሪያት በሙሉ በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ ከአቲና ጋር ግንኙነት ያላቸው ናቸው። ከዚህ ባለፈም ጾታቸው፣ ሙያቸውና እምነታቸው ሁሉ ተገልጿል። ይህ ከተገለጸ የገጸባህሪያቱ አካላዊ፣ ስነ-ልቦናዊና ሞራላዊ ሁኔታ ደግሞ በቃለ ተውኔቱ ይወጣል።

4. መቼትን መግለጽ

በታሪኩ የታከተቱ ገጸባህሪያት ተለይተው እንደታወቁ መገኛቸው ይታወቃል። ለምሳሌ "ሁለት ዳኞችና ሁለት ጠበቆች፣ ከሳሽና ተከሳሽ፣ እንዲሁም ምስክሮች" አሉ ከተባለ ተውኔታዊ ቦታው "ፍርድ ቤት" ነው ልንል እንችላለን። ይሁን እንጂ ስለ ተውኔታዊ ቦታውም ሆነ ጊዜው ጥልቅ ትንታኔ መስጠት አይጠበቅም። ያ ካስፈለገ ጥልቅ የመቼት ገለጻ የሚሰጠው አህጽሮተ ተውኔቱ ወደ ቃለ ተውኔት ሲለወጥ ነው።

5. የተውኔቱን ሴራ በቅደም ተከተል ማስቀመጥ

የምንጽፈው አህጽሮተ ተውኔት የሚደመደመው የተውኔቱን ሴራ በትረካና አልፎ አልፎ በቃለ ተውኔት ዘርዝሮ በማስቀመጥ ነው። በዚህ ጊዜ የግጭቱ አጀማመር፣ አወሳሰብና መፍትሄ አፈላለግ ምን መልክ ሊኖረው እንደሚችል የምናሳይበት ነው። ሴራን በቅደም ተከተል ለማሳየት ሁለት የተለያዩ መንገዶችን መጠቀም ይቻላል።

ለምሳሌ የሚጻፈው ተውኔት ሶስት ገቢርና ስምንት ትእይንቶች ኖረውት ቀላል በሆነ መንገድ መንደፍ ብንፈልግ ርእሱን፣ ዘውጉን፣ቅርጹን፣ ገጸባህሪያቱንና መቼቱን ከገለጽን በኋላ ሴራውን በሚከተለው መልክ በገቢርና በትእይንት ከፋፍሎ ማስቀመጥ ይቻላል።

ገቢር አንድ

ትእይንት አንድ

ትእይንት ሁለት

ትእይንት ሶስት

ገቢር ሁለት

ትእይንት አንድ

ትእይንት ሁለት

ትእይንት ሶስት

ገቢር ሶስት

ትእይንት አንድ

ትእይንት ሁለት

በሌላ አማራጭ ደግሞ ሴራውን በተሻለ ዘርዘር አድርጎ ማቅረብ ከተፈለገ በእያንዳንዱ ትእይንት የሚሳተፉ ገጸባህሪያትን፣ መቼትን፣ በመጨረሻም የሚከናወኑ ድርጊቶችን በመግለጽ ሊጻፍ ይችላል።

ምሳሌ፡-

ገቢር አንድ

ትእይንት አንድ

- በገቢር አንድ ትእይንት አንድ የሚሳተፉ ገጸባህሪያት ዝርዝር
- በገቢር አንድ ትእይንት አንድ የሚከናወኑ ድርጊቶች የመከናወኛ ቦታና ጊዜ (መቼት) ገለጻ
- በገቢር አንድ ትእይንት አንድ የሚከናወኑ ድርጊቶች ትረካ

ትእይንት ሁለት

- በገቢር አንድ ትእይንት ሁለት የሚሳተፉ ገጸባህሪያት ዝርዝር
- በገቢር አንድ ትእይንት ሁለት የሚከናወኑ ድርጊቶች የመከናወኛ ቦታና ጊዜ (መቼት) ገለጻ
- በገቢር አንድ ትእይንት ሁለት የሚከናወኑ ድርጊቶች ትረካ

በማለት በሁሉም ገቢዎችና ትእይንቶች በዝርዝር ማስቀመጥ ይቻላል።

በአጠቃላይ የአህጽሮተ ተውኔትን አነዳደፍ በ"የመንደሩ መርፌ ወጊ" ማሳያነት ቀጥሎ እንመልከት።

- ጊዜያዊ ርዕስ - ሀኪም ቢሰውር
- ዘውግ - ቧልታይ
- ቅርጽ - ባለአንድ ገቢርና ባለአንድ ትእይንት
የመድረክ ተውኔት
- ገጸባህሪያት
 - ገረመው - የመንደሩ መርፌ ወጊ ዘበኛም ድሬሰር
 - ቢሰውር - በልምድ መርፌ መውጋትን የለመደ ሀኪም
 - ሌሎች - በሽተኞች
 - አንድ - መልእክተኛ
 - ሁለት - ፖሊሶች
- መቼት
 - ተውኔታዊ ቦታው - ባንዲት ትንሽ የገጠር ከተማ በሚገኝ
 - መኖሪያ ቤት
 - ተውኔታዊ ጊዜው - ሰኞ እለት ከሰአት በፊት
- የተውቴት ሴራ
 - ገቢር አንድ

**ትእይንት አንድ - (ዝርዝሩን ፋንታሁን
(1999) ይመለከታል)**

ለ. መጻፍና መከለስ

አህጽሮተ ተውኔት ወደ ቃለ ተውኔት ሲለወጥ ሶስት ደረጃዎች ይሮሩታል። እነዚህም የመጀመሪያ ረቂቅ፣ ክለሳና የመጨረሻ ረቂቅ ናቸው።

1. የመጀመሪያ ረቂቅ መጻፍ

ለማንኛውም ጸሀፊ ተውኔት የመጀመሪያ ረቂቅ መጻፍ ጠቃሚና መሰራታዊ ጉዳይ ነው። የመጀመሪያ ረቂቅ ደካማ ሆነ ማለት አንድም ደራሲው አህጽሮተ ተውኔቱን ሲጽፍ አላጤነውም፣ ካለበለዚያም ረቂቁን ሲጽፍ ሙሉ ችሎታውን አልተጠቀመም ማለት ነው።

የመጀመሪያ ረቂቅ ከተበላሸ የፈለገውን ያህል እየደጋገመ ቢጽፈው ውጤቱ አመርቂ አይሆንም። በመሆኑም የመጀመሪያ ረቂቅ ሲጻፍ በጥንቃቄ ሊሆን ይገባል። ከዚያ በኋላ የሚደረገው ክለሳ ረቂቁን ለማዳበር እንጂ መሰረቱን አይለውጥም።

2. መከለስ

የመጀመሪያ ረቂቅ ተጽፎ እንዳለቀ የሚቀጥለው ተግባር ረቂቁን መከለስ ነው። ይህ የክለሳ ተግባር ረቂቁን እየደጋገመ ማንበብን፣

ቃላት መምረጥን፣ ስርአተ-ነጥብንና የፊደል ግድፈትን ማስተካከልንና እንደገና መጻፍን የሚያጠቃልል ነው።

በክለሳ ጊዜ ትኩረት ከሚሹ ተግባራት አንዱ የትእይንቶችን ቅደም ተከተል የማስማማት ስራ ነው። ይኸውም ትእይንቶች የተደራሲውን ስሜት ሊይዙ

በሚችሉና ተገቢነት ባላቸው የታሪክ ቅደም ተከተሎች መቀመጥ አለመቀመጣቸውን መፈተሽ ያስፈልጋል። አላስፈላጊ ትእይንቶች ካሉም ይወገዳሉ።

በክለሳ ጊዜ ሌላው ሊከወን የሚገባው ተግባር የገጸባህሪያትን ትክክለኛ ሚና፣ የመቼት ገለጻ፣ የመድረክ እንቅስቃሴ መግለጫዎችን አቀማመጥ ተገቢነት ማረጋገጥ ነው። ከዚህም ሌላ የግጭቱ እልባት አሰጣጥ ተጠየቃዊ መሆኑንም ማረጋገጥ ይገባል።

በክለሳ ወቅት ሌላው መታሰብ ያለበት የተውኔቱ መጠሪያ ተገቢነት ነው። በአህጽሮተ ተውኔት ወቅት የተሰጠው ጊዜያዊ ርዕስ በክለሳው ወቅት ተገቢነቱ፣ ሳቢነቱና ግልጽነቱ መፈተሽ አለበት። ይህ ተግባር ግን ቀላል ስላልሆነ የሌሎችን እገዛም ሊጠይቅ ይችላል።

3. የመጨረሻ ረቂቅ መጻፍ

የክለሳ ስራው ከተጠናቀቀ በኋላ የመጨረሻ ረቂቅ መጻፍ የመጨረሻው ተግባር ነው። የተጻፈው ተውኔት ለመድረክ ወይም ለህትመት ማብቃት የተውኔት ድርሰት መጻፍ አካል ባይሆንም የጸሀፊ ተውኔቱ የመጨረሻ ግብ ይህ ነው። በመሆኑም ድርሰቱን ለመጨረሻ ጊዜ አሻሽሎና ገምግሞ የመጨረሻውን የተውኔት ድርሰት ረቂቅ በጥንቃቄ መጻፍ ተገቢ ነው።